

Projecte d'establiment del servei de subministrament d'aigua potable

**PROJECTE D'ESTABLIMENT DEL SERVEI DE
SUBMINISTRAMENT D'AIGUA POTABLE DEL CONSORCI
BESÒS TORDERA**

Índex

1.	OBJECTIUS DEL PROJECTE DEL NOU SERVEI	2
2.	FORMA DE GESTIÓ ESCOLLIDA PER PRESTAR EL NOU SERVEI DE SUBMINISTRAMENT D'AIGUA DEL CONSORCI	3
2.1.	Línies bàsiques de l'encàrrec de l'operativa i la gestió al seu mitjà propi, CCB	4
3.	OBRES, SERVEIS I BÉNS ADSCRITS per a l'explotació i MITJANS PER A LA PRESTACIÓ	6
3.1.	MITJANS I RECURSOS DE L'EMPRESA PÚBLICA CCB	7
4.	ESTUDI ECONÒMIC DEL NOU SERVEI	8
4.1.	RÈGIM TARIFARI.....	8
5.	REGIM ESTATUTARI DELS USUARIS.....	9

PROJECTE D'ESTABLIMENT DEL SERVEI DE SUBMINISTRAMENT D'AIGUA POTABLE DEL CONSORCI BESÒS TORDERA

1. OBJECTIUS DEL PROJECTE DEL NOU SERVEI

El servei de subministrament d'aigua és de competència municipal, d'acord amb el definit i preceptuat en la LBRL, l'establert al TRRL, i d'acord amb allò contemplat al ROAS.

Es considera apropiat, en aquest punt, referir-nos a allò que hom determina com “serveis urbans de l'aigua o cicle integral de l'aigua d'ús urbà”, en tant que són aquells usos de l'aigua, “urbans”, que es delimiten en contraposició de l'ús agrari i l'ús industrial”. En la legislació espanyola, l'ús urbà fa referència a l'abastament de poblacions”, que inclou la dotació per “indústries de poc consum d'aigües situades en els nuclis de població i connectades a les xarxes municipals” (art 60.2.1º TRLA). Així, es poden considerar “serveis urbans de l'aigua” aquells serveis (prestacions) d'extracció, emmagatzematge, conducció, tractament, distribució, recollida, depuració i reutilització o abocament d'aigua per a ús urbà, això és, atendre les necessitats d'aigua dels nuclis de població, incloent-hi activitats econòmiques connectades a les xarxes municipals. Però, com posa en relleu Francisco José Villar Rojas¹, els serveis urbans de l'aigua tenen un sentit diferent en funció de quina sigui l'administració competent per a la seva prestació i, específicament, en funció de quins són els serveis dels quals és responsable el Municipi. En aquest cas, els serveis urbans de l'aigua s'identifiquen amb aquells quina prestació és competència municipal (art 26.1a i 86.3 LBRL), que es correspondria amb allò que tradicionalment es coneix com “abastament potable”, és a dir, el lliurament de l'aigua en el punt de recepció municipal -dipòsit de capçalera-, la potabilització, els dipòsits intermedis i la seva distribució fins a les instal·lacions pròpies dels usuaris, bé sigui per xarxes o conduccions de canonades municipals o bé per altres mitjans com camions cuba. Aquest servei no inclou l'abastament en alta”, és a dir la captació, l'adducció de l'aigua i la conducció fins al punt de lliurament, quina regulació queda a criteri del legislador autonòmic i habitualment queda en mans dels governs autonòmics.

En el Projecte per a l'establiment del nou servei de subministrament d'aigua potable per part del Consorci, un cop justificada la seva implantació en la precedent Memòria de l'expedient d'establiment, es plasmarà, com estableix el procediment reglat al ROAS, els objectius generals a assolir amb la prestació, les característiques principals del servei, la forma de gestió escollida, els béns adscrits, l'estudi econòmic per dur a terme, el règim estatuari dels usuaris i, finalment, el reglament del servei.

En aquest marc, la gestió de l'aigua es fonamenta en tres principis bàsics que contribueixin, entre altres fins, a garantir el subministrament suficient d'aigua superficial o subterrània en bon estat, amb criteris de gestió sostenible, equilibrada i equitativa:

- **El principi de no deteriorament i assoliment del bon estat integral de les masses d'aigua superficials i subterrànies** passa per un enfocament combinat per assolir una gestió integrada del recurs, que permeti limitar els usos, els abocaments o les activitats que afecten el medi hídric, directament o indirecta, depenent del medi receptor i de la capacitat de suportar els esmentats impactes, tenint en compte, en cada moment, l'estructura i el funcionament dels ecosistemes hídrics alterats.
- Igualment, **la directiva advoca el principi de plena recuperació i internalització dels costos, també els ambientals i els del recurs**, derivats dels serveis relacionats amb l'ús de l'aigua i el manteniment sostenible del bon estat de salut dels ecosistemes associats, principi

¹ Francisco José Villar Rojas, catedrático de derecho administrativo, Universidad de La Laguna, “Los Servicios urbanos del agua y su gestión”

que han d'assumir les administracions que en són titulars de la prestació del servei, en totes les seves fases.

- **El principi de participació pública i transparència en les polítiques de l'aigua.** La gestió dels recursos i els programes de mesures i de control que s'han d'integrar dins dels plans de gestió per assolir el bon estat ecològic dels sistemes fluvials ha de comptar amb la participació i el consens social, a partir de mecanismes de participació ciutadana i amb transparència pública. A aquests principis s'hi incorporen altres d'àmbit social. Cap persona ha de ser privada del dret a l'aigua per raó de la seva capacitat econòmica i s'adoptaran mesures que a més de fomentar l'estalvi i l'ús racional de l'aigua hi assegurin un accés universal i equitatiu.

La gestió de l'aigua s'ha de basar doncs en la integració d'un conjunt de mesures al llarg del seu cicle que permetin la prevenció i reducció de la contaminació, la millora de la massa d'aigua i de l'estructura i el funcionament dels ecosistemes hídrics, la participació ciutadana i la transparència, la garantia permanent del subministrament, de qualitat, equilibrat i equitatiu, per un ús sostenible i finalment, una gestió eficient i econòmicament viable que permeti la recuperació de tots els costos associats.

Sota aquests principis, el Consorci Besòs Tordera es marca, en aquesta nova singladura, assolir els següents objectius:

- ❖ Assegurar la qualitat de l'aigua subministrada
- ❖ Garantir l'abastament a tota la població
- ❖ Assegurar la sostenibilitat financera i econòmica en la gestió
- ❖ Promoure els principis de "bon govern", transparència, participació i sostenibilitat global en l'administració d'un recurs escàs i un servei essencial

2. FORMA DE GESTIÓ ESCOLLIDA PER PRESTAR EL NOU SERVEI DE SUBMINISTRAMENT D'AIGUA DEL CONSORCI

L'exercici de la competència municipal -la dels serveis urbans de l'aigua o l'abastament potable-, com s'ha vist, es pot delegar en favor del Consorci Besòs Tordera per part dels ajuntaments consorciats que han optat per aquest sistema de gestió directa. El Consorci assumeix la delegació de la competència i el pot prestar mitjançant qualsevol de les formes previstes per la normativa de bases de règim local i, específicament, mitjançant la forma de gestió escollida en el marc del procediment administratiu d'Establiment del servei de subministrament d'aigua potable als municipis que formen part del Consorci. En la Memòria justificativa de dit expedient d'Establiment s'ha conclòs que la forma més eficient i sostenible de prestar aquest nou servei que ha assumit el Consorci és la gestió directa mitjançant el seu mitjà propi, la societat municipal CCB Serveis Mediambientals. La mercantil pública CCB és, al seu torn, mitja propi del Consorci i dels ajuntaments que formen part del Consorci.

Per fer efectiva aquesta elecció, el Consorci haurà d'aprovar un encàrrec de gestió a la societat pública, els grans trets del qual s'apunten a continuació:

2.1. Línies bàsiques de l'encàrrec de l'operativa i la gestió al seu mitjà propi, CCB

La LCSP, en línia amb la nova regulació dels consorcis de la LRJSP, estableix expressament que els consorcis tindran la consideració d'administració pública, quan reuneixin una sèrie de condicions per a poder ser poder adjudicador, és a dir, quan estiguin vinculats o siguin dependents d'una o més administracions públiques i no es financin majoritàriament amb ingressos de mercat.

En el cas que ens ocupa el règim jurídic aplicable als consorcis que tinguin la consideració d'administració pública serà la normativa sobre contractació del sector públic.

Amb aquesta consideració i tenint en compte la delegació de competències que el Consorci Besòs-Tordera pot rebre de l'Ajuntament en qüestió mitjançant conveni aprovat per ambdues entitats en els seus respectius òrgans competents, el Consorci ha acordat desenvolupar la gestió del servei d'abastament d'aigua potable amb els seus mitjans propis (com és el cas de CCB Serveis Mediambientals SAU), mitjançant un encàrrec en els termes previstos en l'article 32 de la LCSP:

- El poder adjudicador que fa l'encàrrec té sobre el mitjà propi un control directe o indirecte anàleg al que té respecte dels seus propis serveis. Aquest control anàleg es dona quan l'encàrrec sigui d'execució obligatòria per al mitjà propi, perquè així ho estableixin els seus estatuts o l'acte de creació.
- La compensació econòmica al mitjà propi és per tarifes aprovades pel poder adjudicador del qual depèn el mitjà propi.
- El mitjà propi no té vocació de mercat, ja que com a mínim un 80% de la seva activitat la du a terme el poder adjudicador que fa l'encàrrec o altres entitats controlades per aquest.
- Si el mitjà propi és una entitat de dret privat, tot el seu capital o patrimoni ha de ser de titularitat o aportació pública.
- La condició de mitjà propi respecte del poder adjudicador que fa l'encàrrec ha d'estar expressament recollida en els estatuts o l'acte de creació del mitjà propi.

A banda, si una mateixa entitat té la consideració de mitjà propi respecte de dos o més poders adjudicadors que siguin independents entre si, s'estableix que en aquests casos el control anàleg ha de ser conjunt entre tots els ens que poden fer encàrrecs al mitjà propi, i estableix que s'entén que es produeix aquest control anàleg conjunt quan:

- Als òrgans decisoris del mitjà propi estiguin representats tots els ens que li poden fer un encàrrec.
- Aquests exerceixen directament i conjuntament una influència decisiva sobre els objectius i sobre les decisions significatives del mitjà propi.
- El mitjà propi no persegueix interessos contraris als interessos dels ens que li fan l'encàrrec.

Pel que fa als requisits formals de l'encàrrec, l'apartat 6 de l'esmentat article 32 de la LCSP estableix que:

a) L'entitat ha d'haver publicat en el seu perfil del contractant:

- La seva condició de mitjà propi personificat.
- Els poders adjudicadors respecte dels quals és mitjà propi.
- Els sectors de l'activitat, compresos en el seu objecte social, respecte dels que seria apte per executar les prestacions objecte de l'encàrrec.

b) L'encàrrec s'ha de formalitzar en un document, que ha d'establir la durada de l'encàrrec.

c) S'ha de donar publicitat dels encàrrecs:

- El document de formalització de l'encàrrec s'ha de publicar a la PSCP quan l'import de l'encàrrec sigui superior a 50.000 euros (IVA exclòs).
- La informació relativa als encàrrecs d'import igual o inferior a 50.000 euros (IVA exclòs) s'ha de fer a la PSCP, almenys trimestralment, i ha de comprendre, com a mínim, les dades següents: objecte de l'encàrrec, durada, tarifes aplicables i identitat del mitjà propi. Els encàrrecs s'han de publicar endreçats per la identitat del mitjà propi.

Com a requisits addicionals, el TCCSP considera que també és d'aplicació l'article 86 de la LRJSP, ja que tot i ser aplicable a l'Administració general de l'Estat i no tenir caràcter bàsic, d'acord amb la LCSP s'ha d'entendre que és d'aplicació supletòria pel que fa al règim jurídic dels mitjans propis.

Aquest article, dins del que anomena control de l'eficàcia dels mitjans propis, estableix uns requisits addicionals als establerts a la LCSP per tal que les entitats que integren el sector públic institucional (definit a l'article 2.2 de la LRJAP) puguin ser considerades mitjans propis:

a) El mitjà propi ha d'acreditar que disposa de mitjans suficients i idonis per fer prestacions en el sector de l'activitat que es correspongui amb el seu objecte social, d'acord amb la seva norma o acord de creació.

b) S'ha de donar alguna de les circumstàncies següents:

- L'encàrrec al mitjà propi ha de ser una opció més eficient que la contractació pública i ha de ser sostenible i eficaç aplicant criteris de rendibilitat econòmica, i/o
- L'encàrrec al mitjà propi és necessari per raons de seguretat pública i d'urgència per disposar dels béns o dels serveis subministrats pel mitjà propi.

La Resolució 294/2022, de 16 de novembre, del TCCSP analitza aquest requisit de l'acreditació d'una millor rendibilitat o eficiència del servei. El TCCSP, més enllà de dilucidar sobre l'abast de l'aplicació de la determinació de l'article 86.2 de la LRJSP –relativa al requisit que, o bé l'opció de l'encàrrec al mitjà propi sigui més eficient que la contractació pública i sigui sostenible i eficaç, aplicant-hi criteris de rendibilitat econòmica, o bé sigui necessari per raons de seguretat pública o d'urgència–, la motivació i la justificació de l'encàrrec es configura com l'eina de garantia de bon govern i bona administració més elemental, especialment vinculada al compliment del principi d'eficiència en l'assignació i la utilització dels recursos públics (art. 7 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera).

El TCCSP considera que, des d'aquesta perspectiva, la motivació i la justificació de l'acord de l'encàrrec al mitjà propi esdevé un requisit de base per poder efectuar la revisió d'una decisió que, si més no, ha d'implicar una observança escrupolosa de la concurrència dels requeriments exigits per poder situar aquest negoci jurídic com a exempt de la normativa de contractació pública i, per tant, excloure'l d'un procediment d'adjudicació en el mercat obert.

En el cas que resol la Resolució esmentada, el TCCSP entén que no està prou justificat a l'expedient la decisió d'efectuar l'encàrrec al mitjà propi, ja que la memòria justificativa elaborada no analitza, ni mínimament, altres fórmules de gestió del servei, ni tan sols es desprèn d'aquest document com s'estava gestionant el servei fins al moment i quines són les raons principals, en termes d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, que avalen el canvi proposat, més enllà de referències genèriques favorables a la gestió per part del mitjà propi. El TCCSP aprecia en la documentació de l'encàrrec una manca de motivació i justificació de l'opció aollida pel poder adjudicador, en el sentit de manca d'argumentació d'una eficiència més elevada de la fórmula aprovada. En conseqüència, resol que estima aquest motiu del recurs i anul·la la resolució d'aprovació de l'encàrrec i formalització posterior, i ordena retrotraure el procediment al moment

immediatament anterior a la seva aprovació perquè es justifiqui adequadament l'elecció de la fórmula de gestió del servei públic.

Per altra banda, en la Resolució 300/2022, de 23 de novembre, el TCCSP no adverteix manca de motivació, ja que considera que la memòria justificativa feia una anàlisi dels fets determinats del canvi de model en la prestació del servei, que es justificava per la inclusió de millores en el servei amb l'objectiu de millorar la qualitat, que assegurava tractes més pròxims i personalitzats amb els usuaris; així com per l'adopció de mesures per garantir l'ocupació estable i els drets del personal adscrit al servei, i altres tècniques amb la finalitat de garantir la sostenibilitat social i econòmica, i per la incorporació de nous instruments organitzatius.

3. OBRES, SERVEIS I BÉNS ADSCRITS per a l'explotació i MITJANS PER A LA PRESTACIÓ

En el marc de la delegació de competències per part dels ajuntaments, el Consorci assumeix les potestats pròpies de l'Ajuntament inherents en l'atribució de competències, com la d'autoorganització del servei, la reglamentària i la tributària, entre altres, així com la cessió de les infraestructures, béns, equips i serveis adscrits al servei municipal d'abastament d'aigua potable per a la seva correcta explotació i ha de comprendre les facultats necessàries per a prestar i desenvolupar correctament el servei.

Al seu torn, el Consorci haurà de posar a disposició de CCB aquests béns i infraestructures i l'entitat gestora, és a dir la societat mercantil pública haurà d'assegurar, com a mínim, les següents tasques:

- La correcta explotació del servei de subministrament d'aigua potable a través dels procediments i mecanismes que preveu la legislació i que es contemplen als estatuts del Consorci i de CCB, amb els mitjans personals i materials necessaris per garantir un servei de qualitat a la població.
- Executar els plans anuals de manteniment, renovació i reposició, tant el manteniment ordinari com el correctiu per avaries i altres incidències, tant de la xarxa com dels diversos equips, instal·lacions i béns adscrits, entre altres el manteniment reglamentari, la neteja de dipòsits, la conservació de comptadors.... Igualment, s'obliga a executar les actuacions de millora i renovació contra el fons de reposició que s'anirà dotant anualment contra les tarifes del servei.
- Assegurar el compliment del Reial Decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament, o la normativa que la substitueixi o complementi, per garantir la potabilitat i qualitat de l'aigua subministrada amb coordinació amb la resta d'administracions competents. En tot cas es tracta d'assegurar els següents criteris analítics:

Control
Complet
Aixeta Consumidor
Control clor residual
Radioactivitat
Examen organolèptic

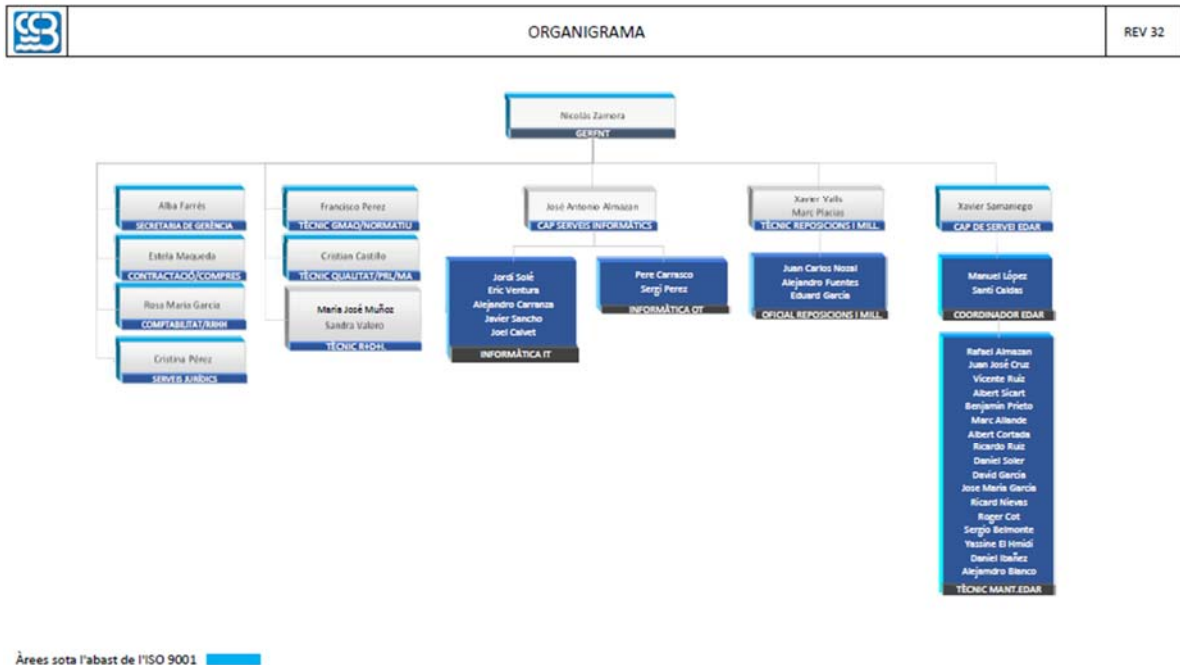
- Aplicar les tarifes del servei que haurà aprovat el Consorci i retribuir-se de les mateixes per fer front a les despeses d'explotació ordinàries i extraordinàries i, eventualment, al fons de reposició per mantenir en bon estat els actius del servei municipal delegat.
- Assumir les despeses per compra d'aigua en alta a altres administracions o entitats, liquidació de cànon, tributs i altres costos directes o indirectes associats a la prestació del servei.

3.1. MITJANS I RECURSOS DE L'EMPRESA PÚBLICA CCB

D'acord amb les potestats d'autoorganització que assumirà el Consorci amb la delegació de competències, i en compliment del que disposa l'article 32 de la LCSP, el Consorci haurà d'acreditar que l'entitat gestora de la prestació, en tant que mitjà propi del Consorci, en aquest cas CCB, disposa de mitjans suficients i idonis per fer les prestacions, d'acord amb la seva norma o acord de creació.

Per la seva banda, l'empresa pública CCB, que opera des de l'any 1994 executant obres, serveis i projectes que li encarrega el Consorci o els ajuntaments dels que també es mitjà propi, es regeix per la normativa laboral de les societats empresarials i el seu personal es regeix pel conveni col·lectiu del cicle integral de l'aigua. Actualment, compta amb un total de 55 persones en la seva plantilla, inclosa la figura d'un gerent i diversos responsables d'àrea, serveis tècnics, serveis informàtics, i tècnics i operaris de reposicions i millores d'EDAR principalment, i compta amb un organigrama de funcionament. En els darrers mesos s'ha incorporat una responsable tècnica per preparar l'assumpció de les tasques d'explotació del nou servei d'abastament d'aigua potable.

L'organigrama actual de la societat es reproduïx a continuació:

En relació amb el pressupost aprovat pel Consorci per a CCB de cara al 2025, el detall és el següent.

B) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES DE CCB SERVEIS MEDIAMBIENTALS, SAU

I	Capítol III. Prestació de serveis	4.436.681,00 €
V	Capítol V. Interessos	0,00 €
VI	Capítol VI. Venda d'inversions	2.483.473,00 €
	Total ingressos	6.920.154,00 €
I	Capítol I. Despeses de personal	2.179.503,00 €
II	Capítol II. Béns corrents i serveis	2.464.208,00 €
III	Capítol III. Despeses financeres	0,00 €
VI	Capítol VI. Despeses d'inversió	2.276.443,00 €
	Total despeses	6.920.154,00 €

4. ESTUDI ECONÒMIC DEL NOU SERVEI

El cost específic de cada servei municipal que passi a prestar CCB, d'acord amb l'encàrrec de gestió del Consorci, s'haurà de determinar en funció de cada cas i plasmar en l'acord de delegació de competències entre l'ajuntament en qüestió i el Consorci, i sempre sota la premissa que l'explotació ha de ser rendible i viable i les tarifes a pagar per la ciutadania han de ser capaces de cobrir tots els costos, també unes eventualitats partides per millores o reposicions d'actius.

Amb la situació actual del Consorci i dels seus mitjans propis, es preveu que l'ens faci front a la partida de millores i renovacions a la xarxa a partir del fons de reposició que es vagi dotant anualment contra les tarifes del servei, en el marc dels acords que es puguin assolir amb cada ajuntament i en funció de la capacitat que tinguin les tarifes de suportar aquest impacte econòmic. En aquest model –amb les limitacions jurídiques actuals i davant el fet que el Consorci no pot endeutar-se per finançar les inversions de les xarxes municipals quina gestió assumeixi-, les inversions de major envergadura destinades a obres d'establiment, reforma i gran reparació d'instal·lacions i infraestructures d'abastament d'aigua potable les haurà d'assumir cada ajuntament, amb fons propi o amb aportacions d'altres administracions, prèvia validació de la seva idoneïtat i prioritat amb el Consorci i l'entitat gestora de l'explotació.

Tot i això, no es descarta que en una fase posterior el Consorci amplii el ventall dels serveis a assumir via delegació de competències en el marc d'una prestació completa del cicle integral de l'aigua i es plantegi la possibilitat de fixar i incorporar un "cànon d'inversions" en la tarifa.

4.1. RÈGIM TARIFARI

En aquest sentit, cal recordar que entre les potestats que assumeix el Consorci de mans dels ajuntaments es troba la d'aprovar les tarifes dels serveis aplicables a l'àmbit de cada un dels ajuntaments que han delegat el servei al Consorci, i mitjançant ordenances de prestacions patrimonials de caràcter públic no tributari, d'acord amb la forma de gestió aprovada pel Consorci mitjançant l'empresa pública CCB mitjançant els procediments establerts en la normativa vigent i sense perjudici de les competències atribuïdes a altres administracions públiques, com la Comissió de Preus per a l'autorització de les tarifes, si escau.

La nova ordenança tarifària haurà de reflectir els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica i transparència.

5. REGIM ESTATUTARI DELS USUARIS

El Consorci Besòs Tordera vetllarà pel respecte dels drets dels usuaris reconeguts a les lleis aplicables i, específicament, en el nou reglament del servei que s'aprovarà conjuntament amb l'expedient d'establiment.

Així i tot, en destaquem les següents:

- Dret a poder accedir a un servei bàsic i essencial com és l'abastament d'aigua potable a tota la població.
- Dret a la informació i a la participació en els termes establerts en el Reglament del servei.
- Dret a la intimitat, i a la divulgació de les dades personals que obrin als seus expedients o historials.
- Dret a no ser discriminats en el tractament per raó de naixença, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.